

EU Funds for Social Services

TEKNISK VÄGLEDNING OM EFFEKTIVA INSATSER INOM SOCIALA TJÄNSTER

POLITISKA REKOMMENDATIONER
OCH PRAKTISKA ÅTGÄRDER FÖR
FÖRVALTANDE MYNDIGHETER OCH
EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Co-funded by
the European Union

HELPDESK- PROJEKTET

01

"Helpdesk-projektet för sociala tjänster gällande EU-fonder"

(HELPDESK) syftar till att nå de viktigaste europeiska och nationella intressenterna som är involverade i EU-finansiering (delad förvaltning) och leverantörer av sociala tjänster för att arbeta mer effektivt med att distribuera och använda Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Partnerskapet utvecklar ett flertal verktyg under projektet för att underlätta denna process, som ett resultat av att samla in kunskap om behov och utmaningar samt framgångsrika metoder från användare och ESF+/ERUF-förvaltningsorgan och förmedlande organ för att effektivt finansiera sociala tjänster i EU: s medlemsstater.

Projektet ser till att skapa byggstenar för utformningen och implementeringen av Helpdesk-plattformen för sociala tjänster med två huvudprioriteringar:

- Att stödja leverantörer av sociala tjänster och lokala/regionala samordnare för sociala tjänster i att få tillgång till och använda EU-fonder (särskilt ESF+ och ERUF);
- Att hjälpa nationella förvaltningsmyndigheter (eller liknande organ) att effektivt fördela EU-fonder (ESF+, ERUF i synnerhet) för att finansiera kvalitetsinsatser inom området sociala tjänster.

HELPDESK-projektet arbetar mot tre huvudsakliga mål:

- Främja kapacitetsuppbyggnad och öka medvetenheten om ESF+, ERUF (och andra relevanta EU-fonder) om hur sådana fonder bättre kan stödja effektiva socialtjänstinsatser.
- Underlätta förenklingen av tillgången till och användningen av EU-fonder för sociala tjänster.
- Underlätta utbytet och samarbetet mellan förvaltningsmyndigheter, leverantörer och samordnare av sociala tjänster och Europeiska kommissionen för att säkerställa att finansieringsprioriteringar baseras på en bedömning av behoven och inriktas på effektiva evidensbaserade insatser inom sociala tjänster.

Som framgår av projektets prioriteringar och mål kan de huvudsakliga målgrupperna definieras som:

- Europeiska kommissionen.
- Förvaltande myndigheter och förmedlande organ (eller motsvarande nationella/regionala/lokala myndigheter).
- Sociala tjänster (lokala/regionala/nationella).

Den tekniska vägledningen om effektiva interventioner i sociala tjänster erbjuder en omfattande verktygslåda för förvaltningsmyndigheter (FM:er) och sociala tjänster för att optimera användningen av Europeiska socialfonden Plus (ESF+) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) resurser.

Utarbetandet av denna vägledning omfattade en mångfacetterad forskningsstrategi, som började med skrivbordsundersökningar för att skapa profilformulär för varje EU-medlemsstat. Dessa formulär gav viktiga insikter om finansieringsprioriteringar, belopp och förvaltningsorgan på nationell nivå. En europeisk undersökning riktad till både FM:er och sociala tjänster i de 27 medlemsstaterna genomfördes för att bedöma behov, utmaningar och möjligheter att få tillgång till och använda ESF+ och ERUF-medel. Dessutom underlättade det nationella bevisinsamlingsforumet (NEGF) djupgående diskussioner mellan intressenter som bekräftade framväxande trender och gav kvalitativa insikter. Befintlig litteratur granskades för att ytterligare komplettera resultaten, och en rad sektorsövergripande och tematiska workshops hölls för att utarbeta effektiva insatsstrategier.

Den tekniska vägledningen tar upp kritiska luckor och utmaningar som både FM:er och socialtjänsten står inför. Från effektivisering av fondförvaltningsprocesser till maximering av social påverkan, denna vägledning erbjuder handlingsbara strategier för att främja samarbete och innovation i leveransen av sociala tjänster enligt de olika typerna av intressenter, vare sig sociala tjänsteleverantörer, FM:er (genomförande och politiska) eller Europeiska kommissionen (EC).

Detta dokument bygger på en sammanfattning av de resultat som ingår i den slutliga versionen av den tekniska vägledningen om effektiva insatser inom sociala tjänster. I detta dokument beskrivs viktiga politiska rekommendationer som FM:erna och EU-kommissionen bör beakta när de planerar och genomför insatser. I dessa rekommendationer betonas delaktighet i samrådsprocesser, flexibilitet i ansökningsomgångar och främjande av komplementaritet mellan EU:s fonder. Dessutom ligger fokus på kapacitetsuppbyggnad, personalutbildning och stödprogram, att sätta upp mål som är anpassade till marginaliserade gruppers behov och att införliva kvalitativa indikatorer i projektutvärderingen. De politiska rekommendationerna är resultatet av ett omfattande samarbete med socialtjänsten, FM:erna, EU-kommissionen och andra berörda parter. De identifierade åtgärderna representerar viljan att främja det pågående samarbetet för en större effekt.

Dokumentet innehåller också praktiska åtgärder som FM:erna kan vidta för att omedelbart förbättra tillhandahållandet av sociala tjänster.

För varje rekommendation identifierade Helpdesk-projektet den viktigaste berörda intressenten: Förvaltningsmyndigheter (FM:er) - politiska beslutsfattare (politik) eller genomförande offentliga myndigheter (förvaltningar) - och/eller EU-kommissionen.

Programplanering och genomförande

- **Inkluderande process (FM:er politik och EU-kommissionen):** Vid utarbetandet av europeiska prioriteringar och de operativa programmen säkerställa en inkluderande samrådsprocess med alla relevanta intressenter, inklusive små leverantörer av sociala tjänster, deras nätverk och användare av sociala tjänster.
- **Bedömningskriterier (FM:ers administrationer):** Se över bedömningskriterierna för ansökningar om bidrag, så att små leverantörer kan få tillgång till finansiering och få det stöd som de behöver för att göra det.
- **Flexibla ansökningsomgångar (FM:ers administration och politik):** Uppmuntra mer flexibla ansökningsomgångar som kombinerar olika åtgärder, så att de kan kompletteras med verksamhet som är anpassad till de sociala tjänsternas sammanhang och ekosystem, och därmed skapa förutsättningar som främjar social och aktiv inkludering (t.ex. ansökningsomgångar som kompletterar ERUF- och ESF+-prioriteringar).
- **Främja utlysningar om mindre bidrag och/eller lägre minimitrösklar (FM:ers administration).**

- **Uppmuntra komplementaritet mellan EU:s fonder (FM:ers administration och politik):** Uppmuntra och gör det lätt att genomföra ansökningar om utlysningar, bidrag, kontrakt eller avtal om ekonomiskt stöd som främjar komplementaritet mellan olika projektfonder som används, till exempel mellan ERUF- och ESF-fonder för insatser för att förbättra tillgången till (sociala) bostäder eller omvandling/renovering av bostäder eller investeringar i klimatvänliga värmesystem eller bilparker.
- **Särskilda handlingslinjer (FM:ers administration och politik):** Främja särskilda handlingslinjer för missgynnade eller marginaliserade personer och grupper, för att fastställa mål och resultat som är anpassade till de olika profilerna (det finns t.ex. ingen bestämmelse om att barn ska definieras som målgrupp, trots att de är målgrupp för många sociala sektorer).

Personal och utbildning

- **Utbildnings- och stödprogram (FM:ers administration):** Inrätta eller utvidga utbildnings- och stödprogram för att hjälpa leverantörer av sociala tjänster, särskilt de mindre, att lägga fram projekt och förvalta finansieringsmedel. Detta kan göras med stöd av sektornät, paraplyorganisationer eller plattformar.
- **Utbildning och kapacitetsbyggande (FM:ers administration):**
  1. Främja utbildning och kapacitetsbyggande för att göra det möjligt för leverantörer av sociala tjänster att bättre bedöma projektens resultat och effekter, inte minst för att skapa en större utvärderingskultur bland projektpartnerna.
  2. Initiativ för kapacitetsbyggande bör omfatta specialiserad och skraddarsydd internutbildning för FM:ernas personal för hur man genomför en mätning av det sociala värdet. Utbildningen ska ge FM:erna verktyg, rutiner och framgångsrika metoder för att definiera, mäta och övervaka de sociala effekterna av finansierade projekt. Genom att stärka sin kapacitet på detta område kan FM:erna fatta välgrundade beslut, sätta upp realistiska mål och utvärdera hur effektiva projekten är när det gäller att uppnå önskade sociala resultat.
  3. Program för kapacitetsuppbyggnad bör också fokusera på att utrusta FM:er med nödvändig kunskap och färdigheter för att identifiera, stödja och vårda nyskapande sociala innovationsprojekt.
- **Program för kompetensutveckling/omskolning (FM:ers administration):** Främja program för kompetensutveckling/omskolning (t.ex. allmän yrkesutbildning och fortbildning) för alla yrkesverksamma inom området genom att uppmuntra och finansiera utbildningsverksamhet.

Mål och behov

- **Ingreppslinje för social innovation (FM:er politik och EU-kommissionen):** Främja och/eller inrätta en särskild ingreppslinje för social innovation, med tillräcklig finansiering, och som ger ekonomisk täckning för uppskalning eller överföring av de innovativa projekt som för närvarande genomförs.
- **Mer kvalitativa indikatorer (FM:ers administration):** Inför indikatorer som kompletterar de nuvarande för att synliggöra sociala aspekter (t.ex. social integration, integration på arbetsmarknaden, delaktighet, tillgänglighet etc.), och ge en heltäckande bild av resultaten och effekterna av ett projekt, och för att inte glömma den kvalitativa effekten av sociala tjänster. Indikatorer som lägger tonvikten på inverkan på livet för de personer som får stöd snarare än på siffror som måste införas. Dessutom bör indikatorer för att förhindra segregation läggas till och främjas.
- **Mål och resultat (FM:ers administration):** Fastställ mål och resultat som är anpassade till behoven hos dem som är mest missgynnade och som möter större hinder för social inkludering och integration på arbetsmarknaden och för ett fullständigt deltagande i våra samhällen, såsom personer med allvarliga funktionsnedsättningar, hemlösa eller invandrare, för att stärka de insatser som görs för att undvika att de utestängs från arbetsmarknaden och drabbas av social utestängning.

Utvärdering

- **Indikatorer (FM:ers administration):** Införliva indikatorer som kompletterar de nuvarande för att synliggöra sociala aspekter (t.ex. social inkludering, integration på arbetsmarknaden, delaktighet, tillgänglighet, segregering etc.) för att ge en heltäckande bild av resultaten och effekterna av ett projekt, som inte kan fångas upp med kvantitativa indikatorer. Se till att de kvalitativa indikatorerna förstås och behärskas ordentligt av inspektörerna för att säkerställa en mer flexibel och rättvis utvärdering.
- **Kostnad för utvärdering av resultaten (FM:ers administration och EU-kommissionen):** Se till att kostnaderna för att utvärdera resultaten och effekterna av ett projekt alltid är en stödberättigande utgift i projekten.
- **Ökad samordning (EU-kommissionen):** Främja större samordning mellan förvaltningsorganen för de europeiska fonderna när de fastställer bedömnings- och förvaltningskriterier i samband med ansökningsomgångar för ekonomiskt stöd från EU-fonder, samt uppmuntra till större samordning mellan de organisationer som drar nytta av ansökningsomgångarna.
- **Förvaltningsverktyg (FM:ers administration och EU-kommissionen):** Modernisera europeiska fondförvaltningsverktyg, särskilt de som används av FM:er, genom att utveckla förvaltningsverktyg och applikationer som främjar automatisering och minskar fokus på förvaltning. FM:er bör samarbeta för att utveckla ett integrerat digitalt informationssystem som tillhandahåller en centraliserad plattform för hantering och utbyte av data relaterade till EU-finansierade projekt. Detta system skall ge de FM:erna tillgång till och möjlighet att utbyta projektrelaterade uppgifter, lägesrapporter, finansiell information och andra relevanta dokument. FM:er bör investera i utvecklingen av digitala förvaltningsverktyg som effektiviserar administrativa processer och underlättar projektövervakning och utvärdering. För att uppmuntra samarbete och kunskapsutbyte över landsgränserna bör FM:erna dessutom inrätta samarbetsplattformar som underlättar samarbete och utbyte av framgångsrika metoder.

Kommunikation

- **Offentlig-privat samverkan (FM:ers administration):** Förbättra det befintliga utbytet mellan de offentliga organen och de sociala tjänsterna (detta kan t.ex. göras genom att organisera återkommande årliga ansökningsomgångar, främja offentlig upphandling och uppmuntra offentlig-privata partnerskap, etc.)
- **Förenkla förvaltningssystemen (FM:ers administration):** Förenkla förvaltningssystemen för att minska byråkrati och dubbelarbete.
- **Förbättrad och regelbunden dialog (FM:ers administration och EU-kommissionen):** Uppmuntra till ökad dialog och ökat deltagande av relevanta nätverk och plattformar inom sektorn under hela projektcykeln, särskilt i utformnings- och formuleringsfasen för programplanering av EU-fonder.

- **Samordning mellan de förvaltande organen (FM:ers administration och EU-kommissionen):** Främja större samordning mellan förvaltningsorganen för de europeiska fonderna när de fastställer bedömnings- och förvaltningskriterier i samband med ansökningsomgångar för ekonomiskt stöd, samt främja större samordning mellan de organisationer som drar nytta av ansökningsomgångarna, i syfte att fastställa gemensamma förvaltningskriterier och skapa synergieffekter mellan förvaltningsorganen under interventionen.
- **Förbättra hur befintliga instrument för offentlig-privat samverkan används (FM:ers administration):**
  1. Organiserar **återkommande utlysningar** för att ansöka om bidrag, och därmed minska den årliga administrativa bördan.
  2. Ökar **offentliga upphandlingar och partnerskap** som alternativa förvaltningsformer för att göra förvaltningen mer stabil; vid upphandlingar bör det billigaste priset inte ha en dominerande vikt när det gäller att göra ett val, eftersom kvalitetskriterier och sociala klausuler måste beaktas vid valet av ett projektförslag.
  3. Uppmuntra projekt att presenteras gemensamt i **samarbete och partnerskap mellan olika parter**, särskilt när det gäller sociala innovationsprojekt. Fördelarna med detta tillvägagångssätt illustreras av projekt som har främjats genom planerna för återhämtning och resiliens.
  4. Genomför en **djup involvering av användare/expert utifrån erfarenhet**.

PRAKTISKA ÅTGÄRDER

07

Nedan följer en lista över snabbt genomförbara åtgärder som FM:erna omedelbart kan vidta för att säkerställa att ESF+ och ERUF uppnår maximal effektivitet och hållbarhet, i linje med principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och andra relevanta lagar och policyer. Åtgärderna syftar till att behandla övergripande frågor som påverkar sociala tjänster i hela Europeiska unionen. Dessa åtgärder fungerar som en praktisk färdplan för att uppnå optimala resultat inom sociala tjänster och ger FM:erna möjlighet att ta itu med aktuella utmaningar och främja långsiktig hållbarhet för dessa tjänster och även stödja social innovation anpassad till specifika behov på lokal eller regional nivå.

FÖRBÄTTRA KAPACITETSUPPBYGGNAD OCH UTBILDNING

5

Tillhandahålla **kapacitetsuppbyggnad** och utbildningsmöjligheter för leverantörer av sociala tjänster och andra relevanta aktörer för att säkerställa att de har de färdigheter och kunskaper som krävs för att tillhandahålla sociala tjänster av hög kvalitet. Detta kan göras genom att erbjuda kurser, seminarier och andra möjligheter till professionell utveckling för att hjälpa leverantörer av sociala tjänster att förbättra sina färdigheter och kunskaper.

UPPRÄTTANDE AV PARTNERSKAP

6

För att säkerställa sektorsövergripande samarbete, är det viktigt att **bygga partnerskap** med relevanta intressenter inom olika sektorer. Detta kan innebära att samarbeta med företrädare för det civila samhällets organisationer (inklusive lokala samhällsorganisationer och användarorganisationer), organisationer inom den privata sektorn, myndigheter inom den offentliga sektorn och andra relevanta aktörer för att skapa en gemensam förståelse av de sociala frågorna och av möjligheterna till samarbete för att förbättra de sociala resultaten, hälsan, utbildningen, sysselsättningen och boendet för dem som behöver stöd, vägledning, vård osv.

GEMENSAM UTFORMNING OCH GEMENSAMT SKAPANDE

7

Sektorsövergripande samarbete bör också omfatta gemensam utformning och gemensamt skapande av projekt, program och initiativ. Detta kommer att säkerställa att alla intressenters sakkunskap och användarnas erfarenheter utnyttjas för att utveckla effektiva och hållbara lösningar som kan ha en betydande inverkan på sociala frågor.

DELAD VISION OCH GEMENSAMMA VÄRDERINGAR

8

Sektorsövergripande samarbete kan också uppnås genom att skapa en gemensam vision och värderingar som är anpassade till målen och syftena med EU:s fonder för sociala tjänster. Detta kommer att bidra till att säkerställa att alla intressenter arbetar mot samma mål och kommer att underlätta samarbete och samordning mellan olika sektorer.

FLEXIBILITET OCH ANPASSNINGSFÖRMÅGA

9

Sektorsövergripande samarbete kräver flexibilitet och anpassningsförmåga för att hantera de utmaningar som kan uppstå under genomförandet av projekt för sociala tjänster. Detta kan innebära **att man anpassar sig till förändringar** i den politiska och ekonomiska miljön, reagerar på nya sociala frågor och justerar strategierna för att bättre tillgodose förmånstagarnas behov.

KOMMUNIKATION OCH KUNSKAPsutBYTE

1

Effektiv kommunikation och kunskapsutbyte är avgörande för sektorsövergripande samarbete. Detta kan innebära **att dela information, data och framgångsrika metoder** mellan olika sektorer, skapa plattformar för dialog och utbyte och utnyttja olika intressenters expertis för att öka effekten av sociala tjänsteprojekt.

EU Funds for Social Services

MER INFORMATION PÅ:
WWW.EUFUNDS4SOCIAL.EU

Co-funded by
the European Union